

Nader onderzoek Kerkuil, Huismus en avondonderzoek vleermuizen Tol 2 Drongelen

Nader onderzoek Kerkuil, Huismus en Vleermuizen Tol 2 te Drongelen

In opdracht van:

Van Dun Advies BV
Dorpsstraat 54
5113 TE Ulicoten

Contactpersoon:

Karin van Groenenstijn / Antoinet Voogt-van Erp

Uitgevoerd door:

Lomans Ecoworks
Boerenkamplaan 75
5712 AB Someren

Veldwerk en rapportage:

W.F.T. Lomans

Datum: 14-06-2015

Projectnr: 15-15

Inhoud

1. AANLEIDING	3
2. DOEL VAN HET ONDERZOEK EN WERKWIJZE.....	3
2.1 Huismus	3
2.2 Kerkuil.....	3
2.3 Vleermuizen.....	4
3. RESULTATEN.....	4
3.1 Huismus en kerkuil 16-05-2015.....	4
3.2 Huismus, kerkuil en vleermuizen 09-06-2015	6
4. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	7
4.1 Huismus	7
4.2 Kerkuil.....	7
4.3 Vleermuizen.....	7
5. LITERATUUR	8

1. AANLEIDING

De familie van Raaij heeft plannen om hun locatie aan de Tol 2 te Drongelen te herontwikkelen van agrarische bestemming naar gemengde bestemming.

Ten behoeve van de bestemmingsplanwijziging is een quickscan Flora en fauna uitgevoerd door Lomans Ecoworks.

Tijdens het verkennende veldonderzoek op 10 april 2015 is een vaste rust- en verblijfplaats van de kerkuil vastgesteld op de hooizolder. Ook zijn er aanwijzingen voor nestlocaties van huismussen onder dakpannen.

Sporen van aanwezigheid van vleermuizen zijn niet aangetroffen, echter kunnen deze op basis van de quickscan niet uitgesloten worden.

De ruimtelijke ingreep, en met name de dakrenovatie heeft mogelijk consequenties voor deze soorten. Om deze reden is een nader onderzoek aanbevolen naar de aanwezigheid van kerkuil en huismus, en een eenmalig avondonderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen.

In onderstaande notitie zijn de resultaten van het nader onderzoek beschreven.

2. DOEL VAN HET ONDERZOEK EN WERKWIJZE

2.1 Huismus

Tijdens de quickscan zijn huismussen en spreeuwen aangetroffen op het dak, en er zijn aanwijzingen die duiden op nestlocaties van huismus en/of spreeuw onder verschoven dakpannen. Dit gezien de uitwerpselenhoopjes op het dak en de huismussen die op het dak en in de groenblijvende struiken verbleven.

Huismussen hebben een jaarrond beschermd nest, en vaste rust- en verblijfplaatsen zijn eveneens beschermd. Met de dakrenovatie gaan mogelijk nestlocaties van Huismussen verloren.

Bij het nader onderzoek naar huismus is in essentie gehandeld naar de richtlijnen opgenomen in Soortenstandaard Huismus (Versie 2.0 Dec. 2014) Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

Daarbij zijn 2 gerichte veldinventarisaties uitgevoerd in de periode april- juni.

2.2 Kerkuil

Tijdens de quickscan is een vaste rust- en verblijfplaats van de kerkuil vastgesteld op de hooizolder. Een nestlocatie is niet vastgesteld. Er is al enkele jaren een kerkuilenkast aanwezig in de kapschuur die niet in gebruik is door de kerkuil.

Nestlocaties en vaste rust- en verblijfplaatsen van kerkuil zijn jaarrond beschermd.

De dakrenovatie heeft mogelijk negatieve effecten op de vaste rust- en verblijfplaats van de kerkuil. Tijdens de dakrenovatie zal de kerkuil tijdelijk geen gebruik kunnen maken van de roestplek op de zolder.

Doel van het nader onderzoek is duidelijkheid verkrijgen over een mogelijke nestlocatie in het plangebied of omgeving, en onderzoek naar aanwezigheid van alternatieve rust- of verblijfplaatsen waar de kerkuil tijdens de werkzaamheden naar kan uitwijken. Indien alternatieven aanwezig zijn is overtreding van de Flora en faunawet niet aan de orde, en is een ontheffingsaanvraag niet nodig.

Er zijn twee gerichte veldinventarisaties uitgevoerd waarvan één inventarisatie samen met het huismussenonderzoek in de ochtend en één avondonderzoek voorafgaand aan het vleermuizenonderzoek. Daarnaast is navraag gedaan bij buurtbewoners, en is contact opgenomen

met de regionale kerkuilenvrijwilliger van Brabants Landschap voor meer inzicht naar het voorkomen van kerkuil in de omgeving.

2.3 Vleermuizen

Tijdens de quickscan zijn geen aanwijzingen aangetroffen die duiden op aanwezigheid van verblijfplaatsen, echter kunnen deze op basis van de quickscan niet uitgesloten worden. Vaste rust- en verblijfplaatsen, essentieel foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen zijn strikt beschermd.

Er is een eenmalig avondonderzoek ingesteld waarbij d.m.v. zichtwaarneming en een batdetector onderzocht is op soorten en functies voor vleermuizen voor het gebouw.

Als dit onderzoek het vermoeden wekt dat vleermuizen binding hebben met het gebouw wordt aanbevolen om nog 2-3 veldbezoeken volgens Vleermuisprotocol uit te voeren.

Als het avondonderzoek geen aanwijzingen oplevert van mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen, kan voldoende onderbouwd worden vastgesteld dat de renovatiewerkzaamheden geen negatief effect zullen hebben op vleermuizen.

3. RESULTATEN

3.1 Huismus en kerkuil 16-05-2015

Huisemus

Tijdens het veldbezoek op 16 mei in de ochtend was het bewolkt weer, af en toe motregen, een matige wind en een temperatuur van 12°C. Er werden huismussen aangetroffen die verbleven in de Taxus en Laurierstruiken aan de voorzijde van de woning. Waarschijnlijk benutten de mussen de groenblijvende struiken als slaap- en schuilgelegenheid.

Nestindicatieve waarnemingen van huismussen zoals nesten in aanbouw, uitstekende veertjes of grassprietjes onder dakbeschot of dakpannen, voedseltransport, of bedelende jongen in nesten zijn niet waargenomen.

Er is navraag gedaan m.b.t. het voorkomen van huismus bij de bewoners van het nabij gelegen melkveebedrijf. Daar werd een flinke kolonie huismussen aangetroffen, en er bevonden zich nestlocaties in de ligboxenstal tussen balken. Ook foerageerden de mussen in de rundveestal en op het erf van de boerderij.

Het melkveebedrijf en omgeving plangebied vormen de functionele leefomgeving voor de huismussen. De voortplantingsplaats in de rundveestal, de vaste rust- en verblijfplaatsen in de groenblijvende struiken rond het melkveebedrijf en in het plangebied. Voedsel in de vorm van maïs en kuilvoer in de rundveestallen. En in de zandige kippenren is eveneens voedsel, water en mogelijkheden tot het nemen van een stofbad.

Spreeuwen

Tijdens het onderzoek werden drie nestlocaties van spreeuwen waargenomen onder verschoven dakpannen. De spreeuwen waren doende met de aanvoer van voedsel voor hun jongen. Het voedsel was ruim voorradig op recent gemaaid graslanden in de directe omgeving.

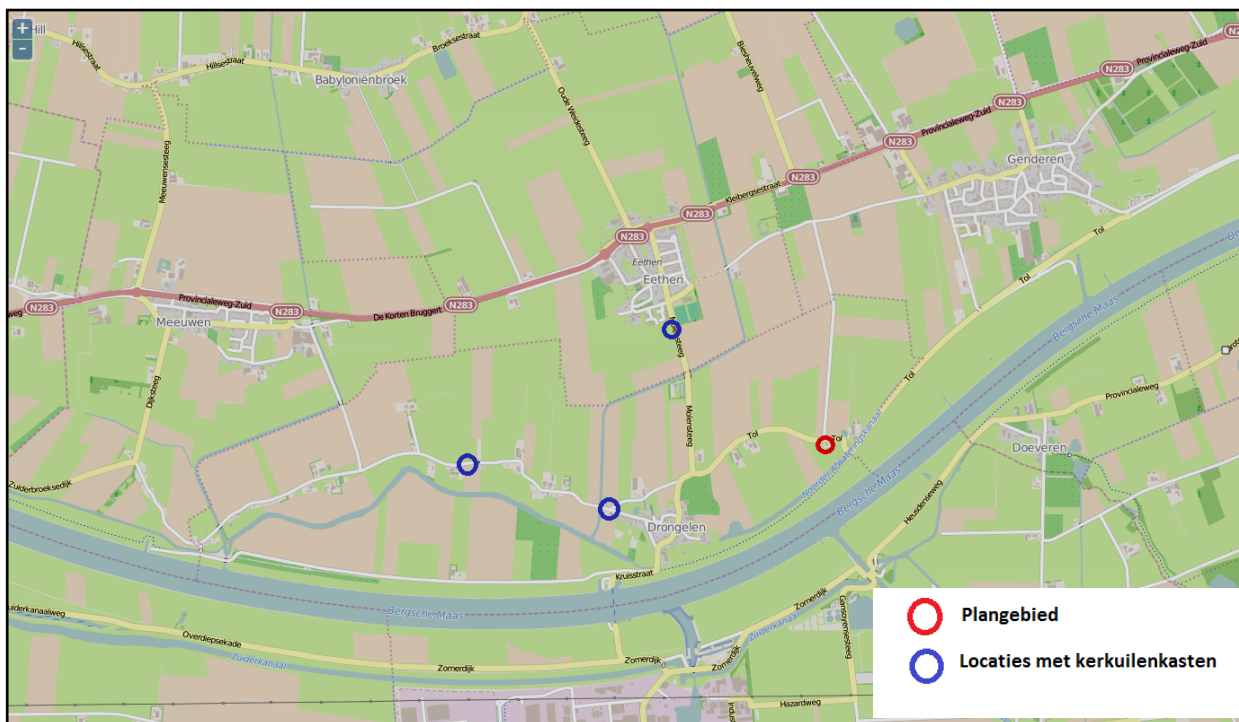
Er zijn in dit geval geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat de nesten van de spreeuwen binnen het plangebied een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben. Voor deze soort zijn in de directe omgeving voldoende alternatieve broedgelegenheden. Denk aan het melkveebedrijf in nabije omgeving

Kerkuil

Tijdens het ochtendbezoek is wederom de hooizolder gecontroleerd op sporen aanwezigheid van de kerkuil. Daarbij is specifiek gelet op aanwijzingen die duiden op een nestlocatie. Er zijn geen aanwijzingen gevonden van een nestplek. Wel waren er sporen van uitwerpselen (krijtsporen) en braakballen aanwezig onder een dwarsbalk die duidelijk werd benut als roestplek.

Er is navraag gedaan bij het nabijgelegen melkveebedrijf omdat het vermoeden bestond dat daar mogelijk een nestlocatie van kerkuil aanwezig was. Echter volgens mededeling van de agrariër heeft er nooit een kerkuilenpaar gebroed in zijn stallen. Hij heeft een aantal katten op de hooizolder en in de stallen.

Navraag bij de lokale kerkuilenvrijwilliger van Brabants Landschap levert gegevens op van territoria en broedlocaties van de populatie kerkuilen in de omgeving van het plangebied.

Figuur 1. Overzicht locaties kerkuilenkasten in de omgeving van het plangebied.

De nestkasten van kerkuil in de omgeving liggen binnen een straal van 1,5 kilometer tot 2,3 kilometer afstand van het plangebied. Op elke locatie zijn 2 nestkasten aanwezig die niet allemaal in gebruik zijn. De kans is groot dat de nestlocatie van de kerkuil die in het plangebied verblijft, zich bevindt in één van de nestkasten in de omgeving. Kerkuilen hebben een groot territorium waarin ze een aantal vaste plekken gebruiken als vaste rust- of verblijfplaats en / of voortplantingsplaats. Hij wisselt tussen deze plekken. De plekken kunnen op enige honderden meters afstand van elkaar liggen. De kerkuil is flexibel in het wisselen van vaste plek.

3.2 Huismus, kerkuil en vleermuizen 09-06-2015

Huismus

Het tweede onderzoek naar nestlocaties van huismus heeft plaatsgevonden op 9 juni in de vooravond voorafgaand aan het vleermuisonderzoek. Het weer was zonnig en helder, een matige wind en een temperatuur van 13°C.

Tijdens deze onderzoeksrondes is wederom gelet op paren (bij potentiële nestplaats) en aanwijzingen voor nesten (nestbouw, bezoek aan waarschijnlijke nestplaats, transport van voedsel of ontlastingspakketjes of bedelende jongen in nest). Er waren geen activiteiten van huismussen te bespeuren, en ook de spreeuwen die onder de dakpannen nestelden hadden hun broedactiviteiten beëindigd en de jongen waren uitgevlogen.

Aangenomen kan worden dat gezien de resultaten van beide gerichte veldonderzoeken, geen nestlocaties van huismussen aanwezig zijn onder dakpannen of dakbeschot van de te renoveren boerderij.

Kerkuil

Er zijn geen activiteiten waargenomen van de kerkuil zoals uit- of invliegend door het open dakraampje of jagend na zonsondergang.

Vleermuizen

Op deze avond heeft een onderzoek plaatsgevonden waarbij met behulp van een sterke zaklamp gecontroleerd is op sporen van aanwezigheid en met behulp van zichtwaarnemingen en een batdetector (Pettersson D240X) is gecontroleerd op uit- en invliegende dieren en mogelijke binding met het gebouw.

- er zijn geen mestsporen (keutels) of vetsporen (plekken waar veel vleermuizen naar binnen vliegen) aangetroffen.
- op veel plekken zaten potentiële kieren of spleten vol spinrag, dit betekend dat deze niet gebruikt worden voor in- of uitvliegen.
- er zijn geen sporen van prooiresten aangetroffen zoals afgebeten vleugels van nachtvinders of insecten.
- uit- of invliegende dieren zijn niet waargenomen.

Met de batdetector zijn later op de avond 3 waarnemingen gedaan van gewone dwergvleermuis foeragerend in de luwte van bomen en struiken nabij het gazon aan de oostzijde van de boerderij. Er zijn geen aanwijzingen dat deze vleermuizen binding hadden met de boerderij.

Bij de nabijgelegen waterpartij (wiel) grenzend aan het melkveebedrijf werd geen enkele waarneming van vleermuizen gedaan met de detector. Mogelijk waren er deze avond minder foeragerende dieren door de matige wind.

4. Conclusie en aanbevelingen

4.1 Huismus

Uit het nader onderzoek is gebleken dat er geen nestlocaties van huismussen aanwezig zijn in het te renoveren dak.

Met de geplande werkzaamheden kunnen negatieve effecten op huismussen geheel uitgesloten worden.

In de nieuwe situatie zullen door landschappelijke inpassing de schuil- en foerageermogelijkheden verbeteren. Mogelijk kunnen eenvoudig en met geringe meerkosten nestlocaties worden gecreëerd door vogelvides te plaatsen onder het nieuwe dak. <http://www.vivara.nl/ctrl/product:780;/vogelvide>
Ook voor spreeuwen kunnen spreeuwenpotten gehangen worden om in te nestelen.

4.2 Kerkuil

Plangebied en omgeving vormen het functionele leefgebied voor de kerkuil.

Een leefgebied moet de kerkuil blijvend in alles voorzien dat nodig is om zich succesvol te kunnen voortplanten of te kunnen rusten. De functies die een gebied heeft moeten behouden blijven.

Het leefgebied van de kerkuil is groot en hij is flexibel in het wisselen van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Met de geplande dakrenovatie zullen geen negatieve effecten optreden voor de kerkuil.

Er zijn voldoende alternatieven voor rust- en verblijfplaatsen in de ruime omgeving van het plangebied.

Er is geen sprake van overtreding van de Flora en faunawet, een ontheffingsaanvraag is niet nodig.

De zorgplicht is altijd van toepassing

In de nieuwe situatie worden door landschappelijke inpassing met o.a. inheemse bomen en struiken de foerageermogelijkheden voor de kerkuil verbeterd. Er zijn plannen om de aanwezige (niet in gebruik zijnde) kerkuilenkast in de toekomst naar een donkere bovenverdieping in de kapschuur te verplaatsen. Dit alles in samenspraak met de regionale uilenwerkgroep van Brabants Landschap.

4.3 Vleermuizen

Uit de quickscan en het eenmalig avondonderzoek mag worden geconcludeerd dat de boerderij geen functies vervult voor vleermuizen. Echter kan nooit uitgesloten worden dat een individu op enig moment het gebouw kan benutten als tijdelijke verblijfplaats.

Hier volgen enkele maatregelen om de werkzaamheden op gepaste wijze, en met in achtneming van de zorgplicht uit te voeren:

- de werkzaamheden plannen in de minst kwetsbare periode van vleermuizen (augustus tot oktober).

In deze periode is het paartijd en is een mogelijk aanwezig individu actief genoeg om een ander onderkomen te zoeken.

- het dak gefaseerd slopen.

Eerst een gedeelte van de dakpannen verwijderen, vervolgens één of twee dagen wachten en het resterende deel dakpannen verwijderen. Hiermee wordt een eventueel aanwezige individu de kans geboden om een ander heenkomen te zoeken.

- als tijdens de renovatiewerkzaamheden toch onverhoopt een vleermuis wordt aangetroffen moeten de werkzaamheden onmiddellijk worden gestopt, en de dieren een kans geboden worden om op eigen kracht te vertrekken. In de meeste gevallen zullen ze meten wegvliegen. Doen ze dit niet, of kruipen ze weg, dan dient een dag gewacht te worden met de werkzaamheden tot de dieren weg zijn. Zijn de dieren nog aanwezig, dan dient een vleermuisdeskundige ingeschakeld te worden.

Tijdens de quickscan en het avondonderzoek zijn geen aanwijzingen gevonden van aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen.

Door inachtneming van de aanbevolen zorgplichtmaatregelen kan overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen worden en is een ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk.

5. LITERATUUR

Quickscan Flora en fauna Tol 2 Drongelen 26-04-2015

